

ဓမ္မအသိဖြင့် အကျိုးရှိရှိနေမည်

အမှတ်စဉ်(၇၉)

ဒက္ခိဏဝိဘင်္ဂသုတ် အနှစ်ချုပ်

အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ
အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ (Ph.D)

ဓမ္မဒါနကုသိုလ်ရှင်

နတ်လူသာဓုခေါ်စေသော်

အောင်ဇေယျ ပုံနှိပ်လုပ်ငန်း

အမှတ်(၁၅၂)၊ (၂၂)လမ်း၊ လသာမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ဖုန်း ၀၁-၃၈၄၁၉၃

ဒေါက်တာ အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ

ဒက္ခိဏဝိဘင်္ဂသုတ် အနှစ်ချုပ်

ကွန်ပျူတာစာစီ
အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုတက္ကသိုလ်

ထုတ်ဝေသူ
အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုတက္ကသိုလ်
ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးဘဟိန်း
မှတ်ပုံတင်အမှတ်(၀၄၃၇၂/၂၀၁၁)က ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

တရားစာအုပ်များကို
ဓမ္မစာပေ အလှူငွေဖြင့် ပုံနှိပ်ဖြန့်ဝေသည်

ဒက္ခိဏဝိဘင်္ဂီသုတ် အနှစ်ချုပ်

မှတ်တမ်း

သာသနာတော်နှစ် ၂၅၅၄ ခုနှစ်၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၇၂ ခုနှစ်၊ ဒုတိယဝါဆိုလဆန်း(၁၄)ရက်၊ ၂၀၁၀ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ(၂၅)ရက်နေ့၊ ရန်ကုန်မြို့၊ Shwegonedine Special Clinic (S.S.C) မိသားစု၏ ဝါဆိုသင်္ကန်း ကပ်လှူသည့် အလှူတော်မင်္ဂလာအခမ်းအနား၌ ဟောကြားတော်မူအပ်သော “ဒက္ခိဏဝိဘင်္ဂီသုတ် အနှစ်ချုပ်” တရားဒေသနာတော်။

“ဒက္ခိဏဝိဘင်္ဂီ” မှာ ဒက္ခိဏ ဆိုတာ ဒါနကောင်းမှုကို ခေါ်တာဖြစ်တယ်။ သံယာဉဂုဏ်တော်တွေထဲမှာ ဒက္ခိဏေယျော ဆိုတဲ့စကား ပါတယ်။ တစ်စုံတစ်ခုကို ရည်စူးပြီးတော့လှူတဲ့ အလှူမျိုးကို ဒက္ခိဏ လို့ ခေါ်တယ်။ ဒါနဆိုတဲ့ စကားလုံးလောက်တော့ လူသိ

မများဘူး။ သို့သော် “ဒက္ခိဏ” စကားလုံးရဲ့ အဓိပ္ပာယ် အရင်းအမြစ်က လှူမှုတန်းမှဆိုတဲ့ ဒါနကုသိုလ်ဟာ သတ္တဝါတွေကို အဆင့်မြင့် ကြီးပွားတိုးတက်စေတယ် ဆိုတာ ဖြစ်တယ်။

ဘဝမှာလည်း အဆင့်နိမ့်တဲ့ဘဝ၊ အဆင့်မြင့်တဲ့ ဘဝ ဆိုတာရှိတယ်။ အပါယ်လေးဘုံမှာ ရောက်နေကြ တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ အဆင့်နိမ့်ကြတယ်။ ဆင်းရဲဒုက္ခတွေ များကြတယ်။ လူ့ပြည်ဆိုရင် အဆင့်ကမြင့်တယ်။ တစ်ခါ လူ့ပြည်ထက် နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်က ချမ်းသာ သုခအရာ အဆင့်မြင့်တယ်။ တစ်ခါ နတ်ပြည်ထက် ဗြဟ္မာ့ပြည်နှစ်ဆယ်က အဆင့်မြင့်တယ်။ ဒီတော့ ကုသိုလ်ကံ အားလျော်စွာ တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး မတူတဲ့ အဆင့်တွေရှိတယ်။

လူ့လောက ကြည့်မယ်ဆိုရင် အဆင့်အတန်း ချင်းက အလိုလို ခွဲခြားထားပြီးသား ဖြစ်နေတယ်။ ခွဲခြားထားတယ်ဆိုတာ ကိုယ်လုပ်ခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်ကံ တွေရဲ့ အခြေအနေပေါ်မှာ အမှီပြုပြီး လူဆိုတဲ့ အနေ

အားဖြင့် တူညီသော်လည်းပဲ အဆင့်အတန်းချင်း ကွာခြားနေကြတယ်။ တမင်ခွဲတဲ့ အဆင့်အတန်းတော့ မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ်လုပ်ခဲ့တဲ့ လုပ်ရပ်တွေကနေ အဆင့် အတန်း ကွဲစေတာ။

ဥပမာ ပညာတတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ပညာမတတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ရုပ်လှတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ရုပ်မလှတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ ပစ္စည်း ဥစ္စာပေါများတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ပစ္စည်းဥစ္စာမပေါများတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ ကျန်းမာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် မကျန်းမာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် စသည်ဖြင့် ကွဲပြားကြတယ်။ ဒါတွေက တမင်တကာခွဲခြားထားတာ မဟုတ်ဘူး။ လူတွေက လူချင်းအတူတူပဲလို့ ပြောကြ သော်လည်းပဲ ဒါတွေက သဘာဝက ခွဲခြားထားတဲ့ ခွဲခြားမှုတွေကတော့ ရှိနေတာပဲဖြစ်တယ်။

နိမ့်ရာက မြင့်သွားစေတာ ကုသိုလ်

ဒီခွဲခြားမှုတွေမှာ ကိုယ်က နိမ့်ကျနေလို့ရှိရင် မြင့်သွားစေတဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေကို ဒက္ခိဏ လို့ ခေါ်တယ်။ ဥပမာ မကျန်းမာတဲ့အဆင့်ကနေ ကျန်းမာ

တဲ့အဆင့်၊ ရုပ်ဆိုးတဲ့အဆင့်ကနေ ရုပ်လှတဲ့အဆင့်၊ ဥစ္စာဓန မပြည့်စုံတဲ့အဆင့်ကနေ ဥစ္စာဓန ပြည့်စုံတဲ့ အဆင့်ဆိုတဲ့ အဆင့်ကို တိုးမြှင့်ပေးနိုင်တဲ့ စွမ်းရည် သတ္တိဟာ ကုသိုလ်မှာပဲရှိတယ်။

ကုသိုလ်မှာပဲရှိတယ်ဆိုရင် တပည့်တော်တို့ အလုပ်ကြိုးစားရင်ရော မဖြစ်ဘူးလားဆိုရင် အလုပ် ကြိုးစားလို့ ဖြစ်တဲ့အရာ ရှိတယ်။ အလုပ်ကြိုးစားလို့ ဘဝမှာ တိုးတက်လာတယ်ဆိုတာ အထောက်အကူပဲ ဖြစ်တယ်။ ကံပေးလို့ရတာကမှ ပြည့်ပြည့်ဝဝ ရတာ။ ကံပေါ်မှာ အများကြီးမူတည်တယ်။ ဒါကြောင့် ဒေက္ခိဏ ဆိုတဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို လုပ်ကြရတယ်။

ဒေက္ခိဏ ဆိုတဲ့ အလှူဒါနနဲ့ပတ်သက်တဲ့ ကုသိုလ် ကောင်းမှုကို လုပ်ကြတဲ့အခါမှာ ဘယ်ကုသိုလ်က ပိုပြီးအကျိုးများနိုင်သလဲ။ “ဝိဘင်္ဂ” ဆိုတာ ခွဲခြမ်း စိတ်ဖြာ ဝေဖန်ပြီးတော့ပြတာ ဖြစ်တယ်။ analyse လုပ်တယ်ခေါ်တယ်။ အလှူဒါနတွေ လုပ်ပြီဆိုရင် analyse လုပ်ကြရတယ်။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကိုလည်း

analyse လုပ်ကြရတယ်။ analyse လုပ်ရင် ကုသိုလ်
ကောင်းမှုဟာ တစ်ခုနဲ့တစ်ခု တူညီမှုရှိရဲ့လား။ တူညီမှု
မရှိနိုင်ဘူး။

တူညီမှုမရှိဘူးဆိုရင် ပိုပြီးတော့ ကောင်းကျိုး
ချမ်းသာတွေရအောင် ဘယ်လိုလုပ်ရမလဲဆိုတာ
မြတ်စွာဘုရားက ဒီသုတ္တန်မှာ လမ်းညွှန်ပြတာ။
ဒါကြောင့် “ဒက္ခိဏဝိဘင်္ဂ” ဆိုတာ “analysis of
ဒက္ခိဏ”၊ ဒက္ခိဏ ဆိုတဲ့ အလှူဒါနနဲ့ ပတ်သက်တဲ့
ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို analyse (ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာဝေဖန်မှု)
လုပ်ပြတာ။ ဒီလို analyse လုပ်ပြတဲ့အခါမှာ အလှူခံ
ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကိုလှူမှု
ပိုပြီးအကျိုးရှိသလဲ။ ဒါဟာ အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်ဘက်က
analyse လုပ်တာဖြစ်တယ်။ နောက်တစ်ခါ အလှူခံ
ပုဂ္ဂိုလ်ရော၊ အလှူဒါယကာတွေရော အခြေအနေ
ဘယ်လိုရှိရမလဲဆိုတာကိုရော analyse လုပ်ပြတယ်။

အလှူရဲ့အကျိုးကျေးဇူးဟာ လုပ်တတ်လို့ရှိရင်
ပိုပြီးများများရတယ်။ အခြံအရံ အခြေအနေတွေ

ကောင်းဖို့ အင်မတန်မှ အရေးကြီးတယ်။ လောကမှာ အားလုံးဟာ အခြေအနေပေါ်မှာ မူတည်ပြီး လုပ်ကြ ရတာ။ စီးပွားရေးဆိုတာလည်း အခြေအနေကောင်းမှ၊ နိုင်ငံရေးဆိုတာလည်း အခြေအနေကောင်းမှ၊ လူမှုရေး ဆိုတာလည်း အခြေအနေကောင်းမှ၊ လူတွေရဲ့ ကျန်းမာရေး ဆိုတာလည်း အခြေအနေပေါ်မှာ မူတည် တာ။ အခြေအနေဆိုတာ condition တွေပေါ့။ ရာသီဥတုပေါ်မှာလည်း မှီတည်တယ်။ weather con- dition (မိုးလေဝသအခြေအနေ) မကောင်းဘူးဆိုရင် ဥပမာ- နွေတုန်းက အလွန်ပူတယ်။ လူတွေ ဒုက္ခ ရောက်ကြတယ်။ ဒီလိုအခြေအနေတွေ ရှိသလိုပဲ ဒါန ကောင်းမှုလုပ်တယ် ဆိုတဲ့နေရာမှာ အခြေအနေကောင်း တွေ အင်မတန်မှ အရေးကြီးတယ်။

အဲဒီ အခြေအနေကောင်း ဆိုတဲ့အထဲမယ် အတွင်းက အခြေအနေကောင်းလား၊ အပြင်က အခြေ အနေကောင်းလား၊ ဒါကိုလည်း ထပ်ပြီး ခွဲရလိမ့်မယ်။ အပြင်က အခြေအနေကောင်း ဆိုတာဟာ အလှူခံ

ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အခြေအနေကောင်းမှု၊ အတွင်းက အခြေအနေကောင်း ဆိုတာ လှူသူအလှူရှင်ကိုယ်တိုင် အခြေအနေကောင်းမှု၊ အဲဒီလို အခြေအနေကောင်းတွေ ဆုံစည်းမိပြီဆိုရင် လှူတဲ့အလှူဒါနဟာ အလွန်ကျေးဇူးများတယ်။ အလွန်အကျိုးကြီးတယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက “ဒက္ခိဏဝိဘင်္ဂ” သုတ်မှာ analyse လုပ်ပြထားတယ်။ အဲဒါကို အနှစ်ချုပ်ပြီး ဟောမှာဖြစ်တယ်။

ဒီသုတ္တန် ဖြစ်ပေါ်လာပုံက မြတ်စွာဘုရား နေပြည်တော် ကပ္ပိလဝတ်ကို ကြွရောက်တဲ့အခါ ကပ္ပိလဝတ်အနီး နိဂြောဓ သာကီဝင်မင်းပိုင်တဲ့ ဥယျာဉ်ကြီးထဲမှာ ဆွေတော်မျိုးတော်တို့ စုပေါင်းဆောက်လုပ် လှူဒါန်းထားတဲ့ နိဂြောဓါရုံကျောင်း ဆိုတာရှိတယ်။ နိဂြောဓ ဆိုတဲ့ သာကီဝင်မင်းပိုင်တဲ့ ဥယျာဉ်ထဲမှာ ဆောက်လို့ ကျောင်းနာမည်ကိုလည်း “နိဂြောဓါရာမ” လို့ နာမည်ပေးထားတယ်။ မြတ်စွာဘုရားရှင် ကပ္ပိလဝတ်ကို ကြွတဲ့အခါ အဲဒီကျောင်းမှာ သီတင်းသုံးတယ်။

၇၇

ဘုရား သီတင်းသုံးနေတဲ့အချိန်မှာ ဘုရားရဲ့ မယ်တော်လည်း ဟုတ်တယ်ပေါ့။ မယ်တော်လို့လည်း ပြောလို့ရတယ်။ မွေးစားမယ်တော်လို့လည်း ပြောချင် ပြော (သို့မဟုတ်) တချို့အရပ်တွေကတော့ အမေရဲ့ ညီမ ဆိုရင် အဒေါ်လို့ခေါ်တယ်။ တချို့အရပ်တွေမှာ တော့ အရီးလေးလို့ ခေါ်တာလည်းရှိတယ်။ အဲဒီ အခေါ်တော့ ထားလိုက်။ အမေရဲ့ညီမဆိုရင် ပါဠိလို မာတုတ္ထာ = မိထွေး လို့ခေါ်တယ်။ မိထွေးဆိုတာ အခု ခေတ် နားလည်နေတဲ့ မိထွေးက တစ်မျိုးဖြစ်တယ်။ မာတုတ္ထာ ဆိုတာ “မာတုတဂီနီ မာတုတ္ထာ” ဆိုတဲ့အတိုင်း အမေရဲ့ညီမကိုခေါ်တဲ့ မိထွေး၊ မိကြီး မိထွေးဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကိုခေါ်တာ။ အဖေရဲ့ နောက်မိန်းမကို ခေါ်တာမဟုတ်ဘူး။ မိထွေးတော် ဂေါတမီ ကတော့ နှစ်မျိုးစလုံး ပြောလို့ရတယ်ပေါ့။

သို့သော် မာတုတ္ထာ ဆိုတဲ့ စကားလုံးက အမေရဲ့ ညီမလို့ ဆိုလိုတာ။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ မိခင်အရင်းက မယ်တော်မာယာ၊ သူက မယ်တော်မာယာရဲ့ ညီမ

အရင်းဖြစ်လို့ မာတုတ္တာ ဆိုတဲ့ အခေါ်နဲ့ခေါ်တာ။ မြန်မာလိုပြန်တဲ့အခါကျတော့ မိထွေး။ သူ့ရဲ့ အမည်ရင်းက မဟာပဇာပတိ ဖြစ်တယ်။ ဘုရားလောင်းလေးမွေးဖွားလာပြီး ၃၊ ၄ ရက်လောက် နောက်ကျပြီး မဟာပဇာပတိ က သားလေးတစ်ဦးမွေးတယ်။ သူ့ကို နန္ဒမင်းသားလို့ခေါ်တယ်။ အာနန္ဒနဲ့ မတူဘူး၊ နန္ဒမင်းသားဆိုတာ သီးခြားရှိတယ်။

မယ်တော်မာယာက ဘုရားလောင်း မွေးဖွားပြီးလို့ (၇)ရက်မြောက်မှာ ကံကုန်သွားတယ်။ မိထွေးတော်ဂေါတမီက သူ့ရဲ့ သားအရင်းလေး နန္ဒမင်းသားကို နို့ထိန်းတွေလက်အပ်ပြီး သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားကို သူ့ကိုယ်တိုင် နို့တိုက်ပြီးမွေးခဲ့တယ်။ အဲဒီ ကျေးဇူးတရားတွေရှိတယ်။ ဘုရားလောင်း တိုင်းပြည်မှာ ရှိနေသမျှ အချိန် အသက် (၂၉)နှစ်ထိအောင် အနားကစောင့်ရှောက်တယ်။ သူ့ကိုယ်တိုင် ချက်ပြုတ်ကျွေးမွေးတယ်။ သူ့ကိုယ်တိုင် အဝတ်ဆင်မြန်းပေးတယ်။ သူ့ရဲ့ “မွေးစားသား” လို့ ပြောလို့ ရတယ်။ “တူ” လို့လည်း

ပြောမယ်ဆို ရတယ်ပေါ့။ အဲဒီ ဘုရားလောင်းလေး ပေါ်မှာ သူက အဲဒီလိုပြုစုတယ်။

နောက် ဘုရားလောင်း တောထွက်သွားပြီး ၇ နှစ်၊ ၈ နှစ် လောက်ကြာမှ ဘုရားအဖြစ်နဲ့ နေပြည်တော်ကို ပြန်ရောက်လာတယ်။ မိထွေးတော် ဘိက္ခုနီဝတ်တာ ဘုရား(၅)ဝါရမှဆိုတော့ ဘုရားရှင် (၅)ဝါမရမီ (ဘုရား ဖြစ်ပြီး ၅ နှစ်မကြာခင်အတွင်း) နေပြည်တော် ပြန်ရောက်လာတဲ့ တစ်ကြိမ်မှာ ကပ္ပိလဝတ်ပြည်၊ နိဂြောဓါရုံကျောင်းမှာ သီတင်းသုံးနေတဲ့အချိန် မိထွေး တော်ကြီး မဟာပဇာပတိဂေါတမိက မြတ်စွာဘုရား ဝတ်ဖို့ သင်္ကန်းကို ချည်ကအစ သူ့ကိုယ်တိုင်ရွေးတယ်။ ကိုယ်တိုင် ချည်ငင်တယ်။ ကိုယ်တိုင် ချည်ငင်၊ ကိုယ် တိုင် ရက်ကန်းစင်တင်ပြီးတော့ ကိုယ်တိုင်ရက်တယ်။ ဘုရားကိုလှူဖို့သင်္ကန်းကို အဲဒီလို မြတ်မြတ် နိုးနိုး ရက်လုပ်ပြီးတဲ့အခါမှာ သင်္ကန်းတစ်စုံစာရတယ်။

သံဃာကိုလှူပါ ဂေါတမီ

ရှေးတုန်းကတော့ ယခုခေတ်လို Ready made မရှိဘူး။ သင်္ကန်းတစ်စုံစာ အတိုင်းအတာအတွက် ပိတ်စ ပိတ်အုပ်ကို အခြံအရံ ပရိသတ်နဲ့ယူလာပြီး မြတ်စွာဘုရားကိုလျှောက်တယ်။ “အရှင်ဘုရား၊ ဒီ အဝတ်အထည်ဟာ တပည့်တော်ကိုယ်တိုင် ချည်ငင်ပြီး ကိုယ်တိုင်ရက်လုပ်တာပါ။ အရှင်ဘုရားကို လှူချင် လွန်းလို့၊ ကပ်ချင်လွန်းလို့ ကိုယ်တိုင်ရက်လုပ်ထားတဲ့ ဒီ သင်္ကန်းလျာအဝတ်ကို တပည့်တော်မအား ကရုဏာ ထားသောအားဖြင့် အလှူခံတော်မူပါ” လို့ လျှောက် တယ်။ ဒီလိုလျှောက်တော့ မြတ်စွာဘုရားက “သံဃေ ဂေါတမီ ဒေဟီ” လို့ မိန့်တော်မူတယ်။

သူ့ရဲ့ မိထွေးတော်ကိုခေါ်တာ ဂေါတမီလို့ပဲ ခေါ်တယ်။ ဒါက အနွယ်နဲ့ခေါ်တာ။ မြန်မာပြည်မှာ တော့ ဒီလို (အနွယ် နာမည်) surname ဆိုတာ မရှိဘူး။ အဲဒီအခါက အမည်မှည့်တဲ့အခါ surname တွေ ရှိတယ်။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အမျိုးအနွယ်က ဂေါတမ

အနွယ်ဆိုတော့ ဂေါတမလို့ အနွယ်နဲ့ခေါ်တာ၊ အမည်
 နဲ့ခေါ်တာ မဟုတ်ဘူး။ နာမည်နှစ်မျိုးရှိတယ်လို့ ပြောရ
 မှာပေါ့။ တခြားနိုင်ငံတွေမှာလည်း အနွယ်တွေရှိတယ်
 လို့ သိရတယ်။ တရုတ်တို့၊ ကိုရီးယားတို့မှာ အနွယ်တွေ
 ရှိတယ်။ “လီ” ဆိုရင် သူတို့အကုန်လုံးက လီနဲ့စတဲ့
 အနွယ်တွေ။ “ကျောက်” ဆိုရင် ကျောက်နဲ့စတဲ့
 အနွယ်တွေ၊ ဒီလိုဟာမျိုးပေါ့။ မြန်မာပြည်မှာတော့
 အဲဒီလိုဟာမျိုးတွေ မရှိဘူး၊ ကိုယ်မှည့်ချင်တာ မှည့်ကြ
 တယ်။

**သံဃာကိုလှူလိုက်တာနဲ့ ဘုရားကိုလည်း လှူပြီးသား
 ဖြစ်တယ်**

ဂေါတမီလို့ ခေါ်လိုက်တာဟာ အနွယ်နဲ့ခေါ်လိုက်
 တာပဲ။ “ဂေါတမီ သံဃာကို လှူလိုက်ပါ” တဲ့။ “သံဃာကို
 လှူလိုက်မယ်ဆိုရင် ငါ့ကိုလည်း လှူပြီးသားဖြစ်တယ်၊
 သံဃာကိုလည်း လှူပြီးသားဖြစ်တယ်”။ မြတ်စွာဘုရား
 က သူ့ကိုယ်တိုင်လက်မခံဘဲနဲ့ သံဃာကိုလှူခိုင်းတယ်။

သံဃာကို လှူလိုက်တာနဲ့ ဘုရားကိုလည်း လှူပြီးသား ဖြစ်တယ်တဲ့။

မိထွေးတော်ကြီးက ဇွဲမလျော့ဘူး။ “အရှင်ဘုရား၊ ဒါ တပည့်တော်ကိုယ်တိုင် ရက်ထားတာပါ။ အရှင် ဘုရားအတွက် တပည့်တော်ကိုယ်တိုင် ချည်ကအစ ငင်ပြီး ကိုယ်တိုင် ရက်ကန်းစင်တင်ပြီး ရက်ထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။ တပည့်တော်ကို သနားတဲ့အနေနဲ့ အရှင် ဘုရားကိုယ်တိုင် ဝတ်ရုံပါ” တဲ့။

အခုခေတ် ဒကာ၊ ဒကာမတွေလည်း ဒီလို လျှောက်ကြတယ်။ “ဒီသင်္ကန်းလေး ကိုယ်တိုင်ဝတ်ပါ ဘုရား”။ ဒါ စိတ်ဆန္ဒကို ဖော်ပြတာပေါ့။ မိထွေးတော် ကြီးကလည်း အဲဒီလိုပဲ ဒီစကားကို လျှောက်တော့ မြတ်စွာဘုရားကလည်း သံဃာကိုလှူပါလို့ ဒါပဲ ထပ်ပြောတယ်။ သံဃာလှူရင် သံဃာကိုလည်း လှူပြီး သား ဖြစ်တယ်၊ ငါ့ကိုလည်း ပူဇော်ပြီးသားဖြစ်တယ်။ မိထွေးတော်က မလျော့ဘူး၊ (၃)ကြိမ်ထိအောင်

လျှောက်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားကလည်း (၃)ကြိမ်ထိ အောင် ပယ်တယ်။ သံဃာကိုပဲ လှူဖို့ခိုင်းတယ်။

ဒီနေရာမှာ တချို့က “သံဃာက ဘုရားထက် မြတ်လို့လား” ဆိုတဲ့ မေးခွန်းတွေ မေးတတ်ကြတယ်။ ဒီလိုအဓိပ္ပာယ် မဟုတ်ဘူး။ မြတ်စွာဘုရားက ကုသိုလ် ကောင်းမှုလုပ်တဲ့အခါမှာ လုပ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပိုပြီးအကျိုး ကျေးဇူးတွေ ရစေချင်တယ်။ ဒီလို ရစေချင်တဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ သံဃာကိုလှူခိုင်းတာဖြစ်တယ်။

“ပါဠိပုဂ္ဂလိကဒါန” နှင့် “သံဃိကဒါန” လို့ (စာထဲမှာ ပါဠိပုဂ္ဂလိကဒက္ခိဏာ နဲ့ သံဃဂတဒက္ခိဏာ ဆိုပြီးသုံးတယ်) နှစ်မျိုးရှိတယ်။ အခုခေတ် လွယ်လွယ် ပြောရင် ပုဂ္ဂလိကဒါနနဲ့ သံဃိကဒါနပေါ့။ ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို လှူတဲ့အလှူနဲ့ သံဃာကိုလှူတဲ့ အလှူ။ ဒီနှစ်ခုကို မြတ်စွာဘုရားက ခွဲခြားပြီး ပြတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလှူတဲ့ အလှူဆိုတာ ဥပမာ-မြတ်စွာဘုရားကို လှူတဲ့အလှူမျိုး၊ ဒါပုဂ္ဂိုလ်ကို လှူတယ်လို့ ခေါ်တယ်။

သံဃာဆိုတာ အဖွဲ့အစည်းကိုပြောတာ။ “သံဃ” ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်က အဖွဲ့အစည်းပဲ။ ဘုန်းကြီးတစ်ပါး တည်းဆိုရင် “သံဃာ” လို့မခေါ်ဘူး။ သို့သော် လွယ်လွယ်ပဲ ဘုန်းကြီးမြင်ရင် သံဃာလို့ပဲခေါ်ကြတယ်။ သံဃဆိုတဲ့ စကားလုံးကို ပါဠိစာပေမှာ ဗဟုဝင် (Plural)နဲ့ မသုံးဘူး။ အမြဲတမ်း ဧကဝင်(Singular)ပဲ ထားတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ တစ်ဖွဲ့တည်း၊ တစ်စု တည်း၊ တစ်ခုတည်းဖြစ်လို့။ Unity ပေါ့။ Community (အစုအစည်း)၊ တစ်ခုတည်းပဲရှိတယ်။ ဒီအဓိပ္ပာယ်နဲ့ Singular ပဲ သုံးတယ်။ Plural မသုံးဘူး။ သံဃာတွေ လို့ မသုံးရဘူး။ သံဃာဆိုရင် အစုအစည်းတစ်ခုပဲ၊ ဘာတွေနဲ့ စုစည်းထားတာလဲဆိုရင် ကိုယ်ကျင့်တရား ချင်း၊ အမြင်ချင်းတူတဲ့ တူညီမှုနဲ့ စုစည်းထားတာ။ အမြင်ချင်း၊ ကိုယ်ကျင့်တရားချင်းတူတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ အစုအစည်းကို သံဃာလို့ ခေါ်တာ။

ပုဂ္ဂလိကဒါန(၁၄)မျိုး

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်ကိုလှူတဲ့ ပုဂ္ဂလိကဒါန မျိုးကိုလည်း မြတ်စွာဘုရားက ခွဲခြားပြတယ်။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ သဗ္ဗညုဘုရားကို လှူတယ်ဆိုတာ ပုဂ္ဂလိကဒါနဖြစ်တယ်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓကို လှူတာလည်း ပုဂ္ဂလိကဒါနပဲ။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တပည့်သား ရဟန္တာ ကို လှူတာလည်း ပုဂ္ဂလိကဒါနပဲ တဲ့။ နောက် ရဟန္တာ ဖြစ်ဖို့ ကျင့်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို လှူတာ၊ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို လှူတာ၊ အနာဂါမ်ဖြစ်ဖို့ ကျင့်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို လှူတာ၊ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို လှူတာ၊ သကဒါဂါမ်ဖြစ်ဖို့ ကျင့်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို လှူတာ၊ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ကို လှူတာ၊ သောတာပန်ဖြစ်ဖို့ ကျင့်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို လှူတာ အားလုံးဟာ ပုဂ္ဂလိကဒါနတွေပဲ။

သာသနာပ အခါမှာ ကာမဂုဏ် အာရုံတွေက လွတ်ကင်းပြီး ဈာန်အဘိညာဉ်နဲ့နေတဲ့၊ ကာမရာဂတွေ ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်အားဖြင့် ဖယ်ရှားထားပြီး ကာမဂုဏ် အာရုံစိတ်တွေကင်းနေတဲ့ လူသူတော်ကောင်းကြီးတွေ၊

ရသေ့သူတော်ကောင်းကြီးတွေ ရှိတယ်။ သူတို့ကို လှူလို့ရှိရင်လည်း ပုဂ္ဂလိကဒါနပဲ။ တစ်ခါ ငါးပါးသီလ လုံမယ်၊ ရှစ်ပါးသီလလုံမယ်၊ ဆယ်ပါးသီလလုံမယ် စသည်ဖြင့် သီလနဲ့ပြည့်စုံတဲ့ ပုထုဇဉ်ကို လှူရင်လည်း ပုဂ္ဂလိကဒါနပဲ။ သီလမရှိတဲ့ ပုထုဇဉ်နဲ့ နောက်ဆုံး တိရစ္ဆာန်တစ်ကောင်ကိုလှူတဲ့ ပုဂ္ဂလိကဒါနလို့ ပုဂ္ဂလိက ဒါနက (၁၄)မျိုးရှိတယ်။

ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးတစ်ယောက်ဆိုတာ ထိပ်ဆုံး သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ သဗ္ဗညုဘုရားကနေပြီး ရေတွက်လိုက်ရင် အောက်ဆုံး တိရစ္ဆာန်ထိအောင်လှူတဲ့ ပါဠိပုဂ္ဂလိက ဒါနက (၁၄)မျိုးတဲ့။ အဲဒီ(၁၄)မျိုးကို မြတ်စွာဘုရားက ဒက္ခိဏဆိုတဲ့အလှူကို လှူလိုက်လို့ တစ်ခုနဲ့တစ်ခု အကျိုးရတာချင်း မတူဘူးတဲ့။ အနိမ့်ဆုံးကစပြီးတော့ ပြတယ်။

တိရစ္ဆာန်ကိုလှူရင် ကိုယ်လှူတာထက် အဆ တစ်ရာ ကောင်းကျိုးချမ်းသာရမယ်။ တချို့က ထင်ကောင်းထင်မယ်။ ကိုယ်ကတစ်ခါလှူတာ သူတို့က

အဆတစ်ရာ ဘယ်လိုလုပ် အကျိုးပေးမတုန်းဆိုတော့ ဒါက လက်တွေ့ပြဖို့ရန် လွယ်တယ်လေ။ မျိုးစေ့လေး တစ်စေ့၊ ဥပမာ သရက်ပင်လေး စိုက်လိုက်တယ်။ ကိုယ်က တစ်စေ့ပဲစိုက်ရတယ်၊ သီးတဲ့အခါကျတော့ အများကြီးသီးတယ်။ ကိုယ်စိုက်တာ၊ ရင်းလိုက်တာက တစ်စေ့ပဲ ရင်းလိုက်တာပေါ့။ ရလာတဲ့အခါကျတော့ အသီးပေါင်း မြောက်များစွာ။ အဲဒါလိုပဲ ဒါနကောင်းမှု ဟာ ကိုယ်လှူလိုက်တာကတော့ တစ်ခါပဲ၊ သို့သော် ဒီအလှူပေါ်မှာရှိတဲ့ စေတနာစွမ်းအားတွေဟာ မျိုးစေ့ တွေဖြစ်တာ။ ဒါကြောင့် မြန်မာစကားမှာ “ညောင်စေ့ လောက်လှူရင် ညောင်ပင်ကြီးလောက် အကျိုးရှိတယ်” ဆိုတာ ဒါပြောတာ။

အဲဒီမှာ မြတ်စွာဘုရားက တိရစ္ဆာန်တစ်ကောင်ကို လှူတယ် ဆိုတဲ့နေရာမှာ တိရစ္ဆာန်ကိုသနားလို့ ကျွေးတဲ့ အလှူမျိုးဖြစ်တယ်။ အိမ်မှာမွေးတဲ့ တိရစ္ဆာန်တစ်ကောင် ကို ဥပမာ- အန္တရာယ် ကာကွယ်ဖော်ရတဲ့ ခွေးတွေ ဘာတွေ ကျွေးတာမျိုးကျတော့ ဒါက give and take

(အပေးအယူ) ပုံစံမျိုးဖြစ်တယ်။ အိမ်မွေးထားလို့ ကျွေးတာမျိုးက ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ကျွေးတာ၊ ဒါမျိုး ကျတော့ အလှူလို့ ခေါ်လို့မရဘူးပေါ့။ သနားလို့ တိရစ္ဆာန်တစ်ကောင်ကို ကျွေးလိုက် မွေးလိုက်တယ်။ အဲဒီလို ကျွေးလိုက် မွေးလိုက်လို့ ရလာတဲ့ ဒက္ခိဏဆိုတဲ့ ဒါနကုသိုလ်ရဲ့ အကျိုးဟာ အဆတစ်ရာလောက် ရတယ်တဲ့။

ပုထုဇဉ်ဒုဿီလဆိုတာ တိရစ္ဆာန်ထက် နဲ့နဲ့ အဆင့်မြင့်တဲ့ လူပဲ။ ကိုယ်ကျင့်တရားတော့ မရှိဘူး။ ဒါပေမယ့် သူ့ဟာ လူသားဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို လူသား ဖြစ်ပြီးတော့ ကိုယ်ကျင့်တရား မကောင်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို လှူလို့ရှိရင် အဆတစ်ထောင် အကျိုးပေးတယ်။ သူက တိရစ္ဆာန်ထက်တော့ သာတာပေါ့။ ရလာတဲ့အကျိုးက အဆတစ်ထောင် အကျိုးပေးတယ်။ တစ်ခါ သီလရှိတဲ့ ပုထုဇဉ်ကို လှူမယ်ဆိုရင် သီလရှိသည့်အတွက်ကြောင့် တန်ဖိုးက တက်သွားတယ်။ အဆတစ်သိန်း အကျိုး ပေးတယ်။

တစ်ခါ သီလရှိရုံတင် မကဘူး၊ အောင်အောင်
 မြင်မြင်နဲ့ သမာဓိကျင့်စဉ်တွေကျင့်လို့ ကာမဂုဏ်
 စိတ်တွေ ကင်းပြီးနေတဲ့ တကယ့်သူတော်စင်ကြီးတွေကို
 လှူတဲ့အခါ အဆပေါင်း ကုဋေတစ်သိန်း အကျိုးပေး
 တယ်တဲ့။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုရဲ့ အကျိုးကျေးဇူးကို
 analyse လုပ်ပြတယ်။

ဒီနောက် သောတာပန်ဖြစ်အောင် ကျင့်နေတဲ့
 ပုဂ္ဂိုလ်၊ တစ်နည်းအားဖြင့် သောတာပန် မဖြစ်သေး
 ပေမယ့် သောတာပန်ဖြစ်အောင် ကျင့်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊
 တစ်နည်းအားဖြင့် သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်၊ မဂ္ဂဋ္ဌ
 ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ ပြောရုံပြောရတာပါ။ အဲဒီအချိန်ကို
 လှူလို့မှမရဘဲ။ သောတာပန်ဖြစ်အောင် ကျင့်နေတဲ့
 ပုဂ္ဂိုလ်လို့ပဲ ပြောမယ်။ သောတာပန်ဖြစ်အောင်
 ဝိပဿနာကျင့်စဉ်တစ်ခုကိုကျင့်နေတယ်။ သောတာပန်
 တော့ မဖြစ်သေးဘူး။ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်ကို လှူလို့ရှိရင်
 မရေမတွက်နိုင်အောင် အကျိုးရတယ်။ အကျိုးကျေးဇူး
 တွေဟာ ဘယ်လောက်ရတယ်လို့ ဂဏန်းနဲ့သတ်မှတ်ပြီး

ပြောလို့မရဘူး၊ အပွမေယျ အသင်္ချေယျ ရေတွက်
လို့မရဘူး၊ အတိုင်းအတာ အကန့်အသတ် မရှိဘူးလို့
ဒီလိုဟောတယ်။

နောက် သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ကို လှူလို့ရှိရင်
အကျိုးပေး အတိုင်းအတာ အကန့်အသတ်မရှိဘူး
ဆိုတာ ပြောစရာမလိုဘူး။ သောတာပန်ထက်မြင့်တဲ့
သကဒါဂါမ်ဖြစ်အောင် ကျင့်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ အဲဒီထက်
မြင့်တဲ့ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အဲဒီထက်မြင့်တဲ့ အနာဂါမ်
ဖြစ်အောင် ကျင့်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ အနာဂါမ်ဖြစ်အောင်
ကျင့်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ထက်မြင့်တဲ့ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၊
ရဟန္တာဖြစ်အောင် ကျင့်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၊
သူ့ထက်မြင့်တဲ့ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါထက်မြင့်တဲ့
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘုရား၊ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို လှူတဲ့အခါ
မရေမတွက်နိုင်အောင် အကျိုးကျေးဇူးတွေများတယ်။
ဒါက ပုဂ္ဂလိကဒါနနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ရရှိမယ့် အကျိုး
ကျေးဇူးတွေကို ခွဲခြမ်းဝေဖန်ပြတာဖြစ်တယ်။

မြတ်စွာဘုရားကဟောတယ်၊ ပုဂ္ဂလိကဒါနဟာ သံဃိကဒါနကိုတော့ ဘယ်နည်းနဲ့မှမကျော်လွှားနိုင်ဘူး တဲ့။ ပုဂ္ဂိုလ်ကို လှူတဲ့ဒါနက သံဃိကဒါနကို မကျော် လွှားနိုင်သည့်အတွက် သံဃာကို ရည်စူးလှူတာက ဒို့ထက်ပိုအကျိုးများတယ်တဲ့။

သံဃိကဒါန(၆)မျိုး

သံဃိကဒါန ဘယ်နှစ်မျိုးရှိသလဲဆိုတာ မြတ်စွာ ဘုရားက ခွဲပြီးတော့ဟောတယ်။ သံဃဂတာဒက္ခိဏ= သံဃာကို ဦးတည်ပြီးလှူတယ်။ မြတ်စွာဘုရား သက်တော်ထင်ရှား ရှိနေတဲ့အချိန်မှာ ဘုရားအမှူးရှိတဲ့ သံဃာ “ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဉာတောသံဃ”၊ ဘုရားအမှူးရှိတဲ့ ဉာတောသံဃာ၊ ဘိက္ခုသံဃာနဲ့ ဘိက္ခုနီသံဃာကို ဉာတောသံဃ လို့ခေါ်တယ်။

ယခု ဘုရားမရှိတော့ဘူး။ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဉာတောသံဃ အလှူမျိုး ရနိုင်သလားလို့ဆိုတော့ မြန်မာပြည်မှာတော့ မကြိုးစားကြဘူး။ သီဟိုဠ်မှာတော့ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဉာတော-

သံဃိက ဒါနဖြစ်အောင် အိမ်မှာဆွမ်းစားပင့်တိုင်း
 ဘုရားဓာတ်တော်ကြိုက်ကလေးကို ခေါင်းပေါ်တင်ပြီး
 တော့ ပင့်သွားတယ်။ သူတို့က ဗုဒ္ဓပွမုခ ဘုရား
 အမှူးရှိတဲ့သံဃာ ဆိုပြီးတော့ပင့်တာ။ ပင့်သွားပြီးတဲ့
 အခါမှာ အိမ်မှာကျကျနန ယာယီစံကျောင်းကလေး
 လုပ်ပြီးတော့ ယာယီစံကျောင်းလေးပေါ် တင်ထား
 တယ်။ ဘုရားကို ဆွမ်းတော်ကပ်တာတွေဘာတွေ
 လုပ်ပြီးမှ ဘုန်းကြီးတွေကို ဆွမ်းကပ်တယ်။ ဗုဒ္ဓပွမုခ-
 သံဃာ ကို ဆွမ်းကပ်တာပေါ့။ သူတို့ဆီမှာ အဲဒီလိုလုပ်
 တယ်။

မြန်မာပြည်မှာတော့ အဲဒီလိုလုပ်တာ သိပ်မတွေ့
 ဘူး။ သီဟိုဠ်မှာ ဘုန်းကြီးတွေ ဆွမ်းစားပင့်တိုင်း
 ကျောင်းက ဘုရားဓာတ်တော်ကြိုက်ကလေးကို ခေါင်း
 ပေါ်တင်ပြီး ပင့်သွားလေ့ရှိတယ်။ သီဟိုဠ်တွေဟာ
 အိမ်မှာဘုရားထား ကိုးကွယ်လေ့မရှိဘူး။ အိမ်မှာဘုရား
 ထားပြီး ကိုးကွယ်တာ မတွေ့ရဘူး။ ဘုန်းကြီးကျောင်း
 ကပဲ ပင့်လာကြတယ်။ ဘုရားရှိခိုးချင်ရင် ဘုန်းကြီး

ကျောင်းပဲ သွားကြတယ်။ အိမ်မှာ ဘုရားရှိခိုးတယ်လို့ မရှိဘူး။ အိမ်မှာ ဘုရားခန်းမရှိဘူး။ အဲဒါ သူတို့ရဲ့ ဓလေ့ထုံးတမ်းစဉ်လာဖြစ်တယ်။ အလှူအတန်းရှိပြီ ဆိုရင် ရုပ်ပွားတော်ကို မပင့်ဘူး။ ဓာတ်တော်ကြုတ်ကိုပဲ ပင့်တယ်။ ပင့်ပြီးတဲ့အခါကျတော့ ကုလားထိုင်ကို ပိတ်ဖြူကလေးနဲ့ ယာယီဘုရားကျောင်းလေး လုပ် တယ်။ ဘုန်းကြီးတွေကျတော့ ဒီမြန်မာပြည်မှာ ဆွမ်း ကပ်တဲ့ပုံစံ မဟုတ်ဘူး။ သူတို့က ဘုန်းကြီးတွေထိုင်စရာ ကို တတ်နိုင်တဲ့လူကျတော့ တတ်နိုင်သလို၊ မတတ်နိုင် တဲ့လူကျတော့ နံရံကပ်ပြီး ပိတ်ဖြူကလေး ခင်းထား လိုက်တယ်။ ဘုန်းကြီးတွေ ကြွလာလို့ရှိရင် နံရံကပ်ပြီး တော့ အောက်ကြမ်းပြင်မှာခင်းထားတဲ့ ပိတ်ဖြူပေါ် မှာပဲ ထိုင်ရတယ်။ မြန်မာပြည်မှာလို ဆွမ်းပွဲတို့ဘာတို့နဲ့ မကပ်ဘူး။

ဆွမ်းမကပ်ခင် ငါးပါးသီလဆောက်တည်ရတယ်။ ဘုရား ဆွမ်းတော်ကပ်ရတယ်။ ပြီးပြီဆိုမှ သံဃိကဒါန လုပ်ပြီး ရေစက်ချတယ်။ အလှူအတန်းကို ကပ်တယ်။

ဆွမ်းကပ်တဲ့အခါမှာ ဆွမ်းကပ်ထားပြီးတဲ့ ပန်းကန်ပြား တစ်ချပ်စီကပ်တယ်။ တစ်ပါး တစ်ချပ်ပဲ။ ကိုယ့်ပေါင်ပေါ် ကိုယ်တင်ပြီးစားရတယ်။ တင်စရာလည်း မပါဘူး။ လက်သုတ်ပုဝါတို့ဘာတို့ဆိုရင် အဆင်မသင့်ရင် ကိုယ့်ကျောင်းကကိုယ်ယူသွားရတယ်။ ဇွန်းနဲ့စားချင်ရင်လည်း ကိုယ့်ဇွန်းကိုယ်ယူသွားရမယ်။ မယူရင်တော့ ဒီအတိုင်းပဲစားရတယ်။

ဆွမ်းပါတဲ့ပန်းကန်ပြားတွေ ကပ်ပြီးတော့ နောက်လက်ဆေးဖို့ မြန်မာပြည်မှာ အလယ်တည်ဆိုတဲ့ ပန်းကန်စောက်တွေ တစ်လုံးစီချပေးထားတယ်။ အဲဒီထဲမှာ ရေထည့်ထားတယ်။ ဆွမ်းကပ်တဲ့ဒကာတွေက ထွေးခံလေး ယူလာတဲ့အခါကျမှ အဲဒီ ပန်းကန်စောက်ထဲကရေတွေနဲ့ ထွေးခံထဲကို လောင်းပြီးတော့ လက်ဆေးရတယ်။ ဆွမ်းပန်းကန်တွေ ကပ်ပြီးပြီဆိုမှ အိမ်သူအိမ်သားတွေက ဟင်းတွေလိုက်ထည့်ပြီးကပ်တယ်။ ဟင်းကိုလည်း သံဃာလှူဖို့ သတ်သတ်ခွဲပြီးတော့ သံဃာတွေရှေ့မှာ တစ်ခါတည်း ပြင်ထားတယ်။ သံဃာ

ရှေ့မှာထားပြီး အဲဒါကိုလှူတာ။ အိုးတွေထဲကဟင်းကို မကပ်ဘူး။ အားလုံး သံဃာတွေရှေ့မှာချပြီး ပိတ်အုပ်နဲ့ အုပ်ထားတယ်။

သီဟိုဠ်နိုင်ငံမှာ လှူတာတန်းတာတွေကို ဘယ် တော့မှ ဖွင့်မထားဘူး။ အုပ်ပြီးတော့ လှူလေ့ရှိတယ်။ သူတို့ရဲ့ ဓလေ့ထုံးတမ်းစဉ်လာက ဒီလိုလားမသိဘူး။ အာဟာရဆိုလည်း အုပ်ထားတယ်။ ဒီအတိုင်းဖွင့်ပြီး လှူတာ မဟုတ်ဘူး။ သင်္ကန်းလှူလှူ ဘာလှူလှူ အကုန်လုံး ပိတ်တစ်ခုခုနဲ့ဖြစ်ဖြစ်၊ စက္ကူနဲ့ဖြစ်ဖြစ် ထုပ်ထားတာပဲ။ ဘာလှူတယ်ဆိုတာ ဖွင့်ကြည့်မှ သိတယ်။ ဆွမ်းတို့ ဟင်းတို့လည်း အုပ်ထားတယ်။

ဘုန်းကြီးတွေကို ဆွမ်းပန်းကန်တစ်ချပ်စီကပ်ပြီး ဟင်းတစ်ခွက်စီကိုင်ပြီး လိုက်ပံပေးတော့တာပဲ။ ပွဲနဲ့ ကပ်တာမဟုတ်ဘူး။ ဘုန်းကြီးက မလိုချင်ရင် လက်ကာ ပေါ့။ သူတို့က ပန်းကန်ထဲ ဟင်းတွေ တစ်ခွန်းစီ နှစ်ခွန်းစီ အဲဒီလိုထည့်တာ။ သီဟိုဠ်ဟင်းကလည်း ငရုတ်သီးစပ်လိုက်တာ မပြောနဲ့တော့။ ကြိုကဋုတ်

(၃)ပါး အကုန်ပါတယ်။ ချင်းလည်းပါတယ်၊ ပိတ်ချင်းလည်း ပါတယ်၊ ငရုတ်လည်းပါတယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ သီဟိုဠ်နေတုန်းက ဘယ်တော့မှ ဆွမ်းတစ်ပွဲ ကုန်အောင် စားခဲ့တယ်ဆိုတာ မရှိဘူး။ တစ်ဝက်လောက်စားပြီးရင် စပ်တာနဲ့ ရှေ့ဆက်ပြီး မစားနိုင်တော့ဘူး။ အလွန် အစပ်များတယ်။ ကြည့်လိုက်ရင်တော့ ငရုတ်သီးတစ်တောင့်မှ မပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ဆွမ်းဟင်းတွေက တအားစပ်တာ။ ပန်းကန်ထဲ လောင်းထည့်သွားတယ်ဆိုတော့ ရွေးစရာလည်း မရှိဘူး။ ဟင်းတိုင်း ဟင်းတိုင်းကလည်း အစပ်တွေနဲ့ ချည်းပဲ။

စပ်ရုံတင်မကဘူး၊ ဆန်က ပြုတ်ဆန်ကို စားကြတာ။ (per-boiled rice) ပြုတ်ထားတဲ့ဆန်ဆိုတော့ အဲဒီဆန်တွေက အနံ့မကောင်းဘူး၊ မွှေးမွှေးကြိုင်ကြိုင် မရှိဘူး။ အနံ့ကတော်တော်နံ့တယ်။ သီဟိုဠ်ရောက်စက အဲဒီအနံ့ကြောင့် တော်တော် ဒုက္ခရောက်တယ်။ နောက်ပြီး ဟင်းချက်ပြီဆိုရင် အုန်းဆီနဲ့ချက်တာ၊

စားအုန်းဆီ မဟုတ်ဘူး၊ သဘာဝအုန်းဆီ။ မြန်မာပြည်
 မှာ ငယ်ငယ်တုန်းက အုန်းဆီကို ခေါင်းလိမ်းတာ။
 အဲဒီအနံ့ကြီးက စွဲနေတာ။ ပြုတ်ဆန်ရဲ့ အနံ့ရယ်၊
 အုန်းဆီရဲ့အနံ့ရယ် ဒီနှစ်ခုကို အတော်နဲ့မယဉ်နိုင်ဘူး။
 ပြီးတော့ လျှာက ငရုတ်သီးစပ်တာရယ်၊ အဲဒီဒုက္ခ(၃)မျိုး
 ရှိတယ်။

ဘုန်းကြီးတွေကို ဟင်းတွေအကုန်လိုက်ပုံပေးပြီး
 တဲ့အခါ ဘုန်းပေးကြရတယ်။ တစ်ပါးပြီးရင် တစ်ပါး
 ကို စောင့်နေရတယ်။ ကိုယ်အရင်ပြီးရင် ဒီပန်းကန်ပြား
 ကို မချရဘူး။ အကုန်လုံး မပြီးသေးရင် စောင့်ပြီးတော့
 နေ။ ပန်းကန်ပြားကို ကိုယ့်လက်ထဲမှာပဲ ထားရတယ်။
 ပြီးတဲ့အခါကျတော့ တစ်ပြိုင်နက် ပန်းကန်ပြားတွေကို
 အောက်ချရတယ်။ အဲဒီတော့မှ ပန်းကန်ပြားတွေကို
 လာပြီးသိမ်းတယ်။ လက်ဆေးဖို့ ရေတွေဘာတွေ
 လာပြီးတော့ ကပ်တယ်။

ပြီးတဲ့အခါ ခုနက လက်ဆေးဖို့ချထားတဲ့ အလယ်
 တည် ပန်းကန်ထဲမှာ အုန်းရည်တွေလိုက်ထည့်တယ်။

အဲဒီအုန်းရည်ချိုချိုလေး သောက်လိုက်ရတဲ့အခါကျမှ
 ခုနက စပ်တာတွေ အကုန်ပျောက်သွားတယ်။
 အုန်းရည်သောက်တာ သူတို့အဖြေပေါ့။ ပြီးပြီဆိုတဲ့
 အခါမှာ ဒိန်ချဉ်ကပ်တယ်၊ လက်ဖက်ရည်ပွဲလေးတွေ
 ကပ်တယ်။ တစ်ပါးတစ်ခုစီ ကပ်တယ်။ သီဟိုဠ်မှာက
 အဲဒီလိုပဲ ကပ်တယ်။ ကပ်ပြီးတဲ့အခါ အနုမောဒနာနဲ့
 ရေစက်ချတရား ဟောရတယ်။

သူတို့နိုင်ငံမှာ ဗုဒ္ဓပုဂ္ဂိုလ် သံဃဒါနဖြစ်အောင်
 ဘုရားရဲ့ဓာတ်တော်ကို ပင့်လာပြီးတော့ ဒီလိုကပ်လေ့
 ရှိတယ်။ တတ်နိုင်ရင် တတ်နိုင်သလိုပဲ၊ တချို့ကလည်း
 ဗုံတောင်ခေါက်ပြီး (ဗုံတီးပြီး) တော့ပင့်တယ်။ သီဟိုဠ်
 နိုင်ငံမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေက ဒီလိုဆောင်ရွက်ကြတယ်။
 အိမ်မှာ ဘုရားစင်မရှိဘူး၊ ကျောင်းကနေပင့်တယ်။

သံဃိကဒါနဆိုတာ ဒက္ခိဏဝိဘင်္ဂသုတ်အရ
 (၁) ဘုရား အပါအဝင်ဖြစ်တဲ့၊ ဘုရားခေါင်းဆောင်တဲ့၊
 ဘုရားအမှူးရှိတဲ့ ဥဘတောသံဃာအား လှူဒါန်းခြင်း
 ဟာ ပထမသံဃိကဒါနပဲ။ (၂) မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်

စံသွားတဲ့အခါမှာ နှစ်ဖက်သံဃာကို ပင့်ပြီးတော့ လှူရင်လည်း သံဃိကဒါနပဲ ဖြစ်တယ်။ နောက် (၃) ဘိက္ခုသံဃာသက်သက်ကို လှူရင်လည်းပဲ သံဃိက ဒါနပဲ။ နောက် (၄) ဘိက္ခုနီသံဃာသက်သက်ကို လှူရင်လည်းပဲ သံဃိကဒါနပဲ။ နောက်တစ်ခု (၅) ဘိက္ခု သံဃာထဲမှ ရွေးချယ်ပြီးတော့ ဘယ်နှစ်ပါးကြွပါ။ ဘယ် နှစ်ပါးပေးပါဆိုပြီး လှူရင်လည်းပဲ သံဃိကဒါနပဲ ဖြစ်တယ်။ နောက် (၆) ဘိက္ခုနီသံဃာထဲကနေပြီး ရွေးချယ်ပြီးလှူရင်လည်း သံဃိကဒါနပဲလို့ သံဃိကဒါန (၆)မျိုးကို ဒက္ခိဏဝိဘင်္ဂသုတ်မှာ ခွဲခြားပြီးဟောတယ်။

ပုဂ္ဂလိကဒါနနဲ့ သံဃိကဒါန ဒီနှစ်ခုအနက် ပုဂ္ဂလိကအလှူဟာ သံဃိကအလှူထက် အကျိုးကြီး တယ်လို့ ငါဘုရား ဘယ်နည်းနဲ့မှ မဟောဘူး လို့ မြတ်စွာ ဘုရားက မိန့်တော်မူတယ်။ သံဃိက အလှူက ပိုပြီး အကျိုးကြီးတယ်။ ဒါကြောင့် မိထွေးတော်ဂေါတမိကို သံဃာကိုလှူလိုက်ပါလို့ ပြောတာ။

အသွင်သစ်နဲ့

နောက်ဆုံးမှာ မြတ်စွာဘုရားက ဖြည့်စွက်ပြီး ဟောလိုက်တဲ့ တရားတစ်ခုရှိတယ်။ နောင်ခေတ် ရောက်လာတဲ့အခါမှာ ဂေါတြဘူဆိုတဲ့ ရဟန်းတွေ ပေါ်လာလိမ့်မယ်တဲ့။ ဂေါတြဘူ ဆိုတာ ရဟန်းတွေရဲ့ အနွယ်သဘောလောက်ပဲ ရှိပါတယ်။ (သို့မဟုတ်) စစ်မှန်တဲ့အနွယ်တွေကို ဖျက်ဆီးပြီးတော့ နောက်ထပ် ပေါ်လာတဲ့ အနွယ်သစ်ပေါ့။

ထေရဝါဒ ရဟန်းနဲ့ မဟာယာန ရဟန်းပဲ ယှဉ်ကြည့်လိုက်။ ထေရဝါဒရဟန်းကလည်း ခေါင်းတုံး ရတယ်၊ ရှေးကဝတ်တဲ့ အဝတ်အတိုင်းဝတ်တယ်။ မဟာယာန ရဟန်းတွေလည်း ခေါင်းတုံးတယ်။ သို့သော် အဝတ်ကိုတော့ ပြင်လိုက်ပြီ။ အဝတ်အစား ကြီးတွေက ဘောင်းဘီရှည်တွေနဲ့ အင်္ကျီရှည်ကြီးတွေ ဝတ်တယ်။ အဝတ်အစား မတူတော့ဘူး။ ထေရဝါဒ ရဟန်းတွေကျတော့ ပုခုံးတစ်ဖက်ဖော်၊ အင်မတန် ရှေးကျတဲ့ ရှေးကျတဲ့ပုံစံအတိုင်း အဝတ်ကြီးပတ်ထား

တယ်။ ဒီလိုပုံစံက ပြောင်းပြောင်းလာလိုက်တာ “ဂေါ်တြဘူ” ဆိုတဲ့ မူလအနွယ်ကိုဖျက်၊ အနွယ်သစ် တည်ဆောက်ကြသူများလို့ ပြောလို့ရတယ်။ နောက် ဆုံး ဘယ်အဆင့်ထိရောက်တုန်းဆိုရင် “ကာသာဝ- ကဏ္ဍာ” သင်္ကန်းရောင်လေးကို လည်ပင်းမှာ စည်းထား တာလေးပဲရှိတယ်။ ကျန်တာ လူဝတ်နဲ့အတူတူပဲ။

ဘုန်းကြီးတို့ သိရိလင်္ကာမှာနေတုန်းက ဂျပန်က ဒေါက်တာ မိုရိုဆိုတဲ့ ပါမောက္ခတစ်ယောက် Zin Bud- dhism (ဇင် ဗုဒ္ဓဘာသာ) ကို လာရောက်ပို့ချတယ်။ သူ့ကိုကြည့်လိုက်ရင် ဘောင်းဘီရှည်နဲ့အင်္ကျီနဲ့ ဘိုကေနဲ့ Necktile(လည်စည်း)နဲ့ လာတာ။ သူ့ကိုခေါ်တော့ Reverend (ဘုန်းကြီးရှေ့မှ တပ်ခေါ်သောအခေါ်) နဲ့ခေါ်တယ်။ မေးကြည့်လိုက်တော့ သူက ဂျပန် ဘုန်းကြီးတဲ့။ ဘုန်းကြီးလို့သာပြောတာ ဘုန်းကြီးအသွင် တစ်ခုမှ မရှိဘူး။ အဲဒီ ဇင် ဘုန်းကြီးက ခေါင်းလည်း မတုံးဘူး။ ဒါပေမယ့် သူက လူဝတ်ကြောင်မဟုတ်ဘူး၊ ဘုန်းကြီး။

တစ်ခါတုန်းက မြန်မာပြည်ကိုလာတဲ့ ဂျပန်
 ဘုန်းကြီး တစ်ပါးရှိတယ်။ သူကတော့ ခေါင်းတုံးတယ်။
 ဒီပြင်အချိန်မှာ လူဝတ်လူစားနဲ့ ဘာသာရေးကိစ္စ
 ဆောင်ရွက်တော့မယ်ဆိုတော့မှ သူတို့ မဟာယာန
 ဝတ်တဲ့ အဝတ်ကြီးကိုဝတ်ပြီး ဘာသာရေးကိစ္စ
 လုပ်တယ်။ ကြည့်ရင် လူဖြစ်လိုက် ဘုန်းကြီးဖြစ်လိုက်
 ပေါ့နော်။ အိမ်ထောင်လည်း ပြုထားတာပဲ။ သူ
 အိမ်ထောင်ပြုထားတာ မြန်မာအမျိုးသမီးတစ်ယောက်
 ပဲ။ သားကလေးတစ်ယောက်ရှိတယ်။ ဒီမှာလာပြီးတော့
 ကိုရင်တစ်ပါးကို ရဟန်းခံပေးတယ်။ အဲဒီ ဂျပန်
 ဘုန်းကြီးအမည်က နာဂရှိတ တဲ့။ ဂျပန်သွားတုန်းက
 သူနဲ့တွေ့တယ်။

ကိုယာဇန်ဆိုတဲ့ တောင်ပေါ်မှာ ဘုန်းကြီးကျောင်း
 တွေ အများကြီးရှိတယ်။ သူတို့ ဘာသာရေး ဆောင်ရွက်
 ချက်က ရဟန်းအဖြစ်နဲ့ နာရေးကိစ္စတွေမှာ ရွတ်ဖတ်
 သရဇ္ဈာယ်ပေးတာ၊ ဆုတောင်းပေးတာ၊ ဒီအလုပ်
 တွေကို လုပ်တာ။ အဲဒီ ဂျပန်ဘုန်းကြီးတွေက အမျိုးမျိုး

ရှိတယ်။ တချို့က ဘုန်းကြီးအသွင် ရှိတယ်၊ တချို့က ဘုန်းကြီးအသွင် မရှိတော့ဘူး။ မြတ်စွာဘုရားက လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ် ၂၅၀၀ တည်းက ကြိုတင်ပြီး အမိန့်ရှိခဲ့တာ အမှန်ပဲ။

“ဂေါတြဘုနော ကာသာဝကဏ္ဍာ” လည်ပင်း လေးမှာပဲ သင်္ကန်းရောင်လေး ပတ်ထားတယ် (သို့ မဟုတ်) ဘာသာရေး အခမ်းအနားလေးရှိမှ သင်္ကန်း ကိုခြုံလိုက်တယ်။ ဒီပြင်အချိန်မှာ လူပဲ။ ဒုဿီလာ ပါပမ္မော ကိုယ်ကျင့်တရားလည်း မရှိဘူးတဲ့။ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးတွေ နောက်တစ်ခေတ်မှာ ပေါ်လာလိမ့်မယ် တဲ့။ ဒီလို ပေါ်လာတဲ့အခါမှာတောင် သံဃိကဒါန လှူချင်တယ်ဆိုရင် သံဃာကိုရည်စူးပြီးတော့ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုလှူရင် အကျိုးရပါတယ်တဲ့။

ရည်စူးတယ်ဆိုတာက သံဃာအစစ်ကို ရည်စူး တာ။ သူတို့ကို အာရုံပြုစရာအနေနဲ့သာထားတာ။ သူတို့ရဲ့ (lineage) အနွယ်အဆက်က သံဃာအစစ်။ အနွယ်အဆက်မှာ ဆိုပါစို့၊ လူဆိုရင် ဘိုးဘွားမိဘ

တီတွတ် ကျွတ်ဆက်၊ ကျွတ်ဆက်ကနေ သူတို့မျိုးရိုးကို လှမ်းပြီးတော့ ဂုဏ်ပြုတာမျိုးလိုပေါ့။ “အစဉ်အလာက သံဃာအစစ်ဖြစ်ခဲ့ပြီး နောက်ဆုံးမှာ အကျင့်သီလ မရှိတော့တဲ့ လည်ပင်းကို သင်္ကန်းစလေး ပတ်ထားရုံ၊ ဘုန်းကြီးမှန်း သိရုံလေးလောက်တင်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးတွေကို သံဃာအစစ်ကို ရည်စူးပြီးလှူရင်တောင်မှ အဲဒီ သံဃိက ဒါနဟာ အတိုင်း အတာမရှိ၊ အတိုင်းမဲ့ အကျိုးရှိတယ်” လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဒက္ခိဏဝိဘင်္ဂသုတ်မှာ ဟောထား တယ်။

အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက သံဃိကဒါနထက် ပုဂ္ဂလိကဒါနက သာတယ်လို့ ငါဘုရား မဟောနိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် မိထွေးတော်ဂေါတမီကို သံဃာကိုလှူပါတဲ့။ ဒါ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ကရုဏာပဲ။ ကရုဏာထားပုံချင်း မတူဘူး။ မိထွေးတော်ဂေါတမီက သူ့ကို သနားသော အားဖြင့် သူ့အဝတ်ကို အလှူခံပါ။ ကိုယ်တိုင်ဝတ်ပါတဲ့။ ဘုရားက ကရုဏာထားတာက ငါဝတ်ရင် ငါ တစ်ယောက်တည်းပဲဖြစ်မယ်၊ သံဃာကိုလှူလိုက်မယ်

ဆိုရင် သံယံကဒါနဖြစ်ပြီး သူ့မှာ နှစ်ဖက်က အကျိုး
ရမယ်။ ငါ့အပေါ်မှာ စေတနာထားလို့ရတာက အကျိုး
တစ်ခု၊ သံယာအပေါ်မှာ စေတနာထားလို့ ရတာက
တစ်ခု၊ ပိုပြီးတော့ အကျိုးရစေချင်တဲ့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့
ကရုဏာဟာ ပိုပြီးကြီးမားတဲ့ကရုဏာ ဖြစ်တယ်နော်။

ကရုဏာဆိုတာနှစ်မျိုးရှိတယ်။ 'တစ်ခါတုန်းက
ဆရာတော် ဦးဗုဇ်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့အကြောင်းတစ်ခု။
ဆရာတော်ဦးဗုဇ်ရဲ့ မယ်တော်ကြီးက ဆင်းရဲတယ်။
ဆရာတော်ဦးဗုဇ်က နန်းမတော် မယ်နုက လှူထားတဲ့
အုတ်ကျောင်းကြီးမှာနေတာ။ အောင်မြေဘုံစံ အုတ်
ကျောင်းကြီးဆိုတာ အင်းဝဘက်မှာ အခုအချိန်ထိ
ရှိတယ်။

အဲဒီအုတ်ကျောင်းကြီးမှာ ကျောင်းထိုင်နေတဲ့
ဆရာတော် ဦးဗုဇ်ထံ သူ့မယ်တော်ကြီးက တစ်နေ့
တော့ ရောက်လာတယ်။ မယ်တော်ကြီးက ဆင်းရဲလွန်း
လို့ သူ့ကိုထောက်ပံ့ဖို့လာလျှောက်တာ။ တဘက်အနွမ်း
လေးတစ်ခု သူ့ပခုံးပေါ်တင်ပြီးလာတယ်။ ဝတ်ချပြီး

“အရှင်ဘုရား၊ တပည့်တော်မ ဆင်းရဲလွန်းလို့ တစ်ခုခု ချီးမြှင့်ပါ” လို့တောင်းတာ။ ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓက ဘာပြောတုန်းဆိုရင် “အဲဒီ တဘက်ကလေးကို လှူခွဲ” ဆိုပြီး တဘက်ကို အလှူခံလိုက်သေးတယ်။ ဘာမှ မပေးလိုက်တဲ့အပြင် အဲဒီ ပခုံးပေါ်မှာတင်ထားတဲ့ တဘက်အနှွမ်းလေးကို အလှူခံလိုက်တယ်။

ဆရာတော်ဦးဗုဒ္ဓက ဘာဖြစ်လို့ ဒီလိုလုပ်ရတာ တုန်းဆိုရင် သူတစ်ခုခုပေးလိုက်လို့ရှိရင် ဒကာမကြီးမှာ ကုသိုလ်မရဘူး။ သူ့ရဲ့ တဘက်အနှွမ်းလေး လှူလိုက် လို့ရှိရင် ကုသိုလ်ရတယ်။ သံသရာထိအောင် ဒါန ကုသိုလ်အကျိုး သူခံစားရမယ်။ ပစ္စည်း ပေးလိုက် တာက ဒီဘဝ ဒီပစ္စည်းလေး မပျက်ခင်ထိပဲ သူရမှာ။ ခုနက တဘက်ကလေးကို လှူလိုက်ရတဲ့ ကုသိုလ် ကြောင့် ဘဝပေါင်းများစွာ အကျိုးရမယ်။ အဲဒီလို ကရုဏာထားပုံချင်း မတူဘူး။

သာမန်ကြည့်မယ်ဆိုရင် မယ်တော်ကြီး ဒီလောက် ဆင်းရဲတာ အဝတ်ကောင်းလေး ရှာပြီးတော့ ပေးလိုက်

၂၃

ရာပေါ့လို့ အောက်မေ့မယ်။ သို့သော် ဆရာတော် ဦးဗုဓ်က ဒီဘဝတင် မကြည့်ဘူး၊ သံသရာကိုကြည့် တယ်။ ဒါကြောင့် သူ့ပခုံးပေါ်ပါတဲ့ တဘက်အနွမ်း ကလေးကို အလှူခံလိုက်တာတဲ့။ အဲဒီလို ကြားဖူး တယ်။

မြတ်စွာဘုရားသခင် ကိုယ်တော်မြတ်က မိထွေးတော် ဂေါတမီ သူ့အတွက် ရည်စူးပြီးတော့ ရက်လုပ်ထားတဲ့သင်္ကန်းကို လက်မခံဘဲနဲ့ သံဃာကို လှူရင် ငါ့ကိုလည်း လှူပြီးသားဖြစ်တယ်၊ သံဃာကို လည်း လှူပြီးသားဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် “သံဃာကို လှူလိုက်ပါ” လို့ မိန့်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင် ဘုရားကိုလှူတဲ့ အလှူဒါနနဲ့ သံဃာကိုလှူတဲ့ အလှူ ဒါနကိုယှဉ်ရင် ဘုရားကို လှူတာက ပုဂ္ဂလိကဒါန၊ သံဃာကိုလှူတာကတော့ သံဃိကဒါန။ အဲဒါကြောင့် အကျိုးပေးတာချင်း၊ အကျိုးရတာချင်း မတူဘူးတဲ့။

အလှူလေးမျိုး

နောက်တစ်ခါ မြတ်စွာဘုရားက အလှူရှင်တွေ စဉ်းစားဖို့၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တွေ စဉ်းစားဖို့ “အလှူလေးမျိုး” ခွဲပြတယ်။ အဲဒီ လေးမျိုး ခွဲပြတဲ့အထဲမယ် အလှူတစ်ခု (သို့) ဒါနကောင်းမှုတစ်ခုရဲ့ အကျိုးပေးမှု မပေးမှုဆိုတာ ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးပေါ်မှာ မူတည်တယ်တဲ့။ အလှူရှင်ပေါ်မှာလည်း တည်တယ်။ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ပေါ်မှာလည်း တည်တယ်။ ဒါ သတိထားရမှာနော်။ အလှူရှင်ကိုယ်တိုင် အပေါ်မှာလည်း တည်တယ်။ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ပေါ်မှာလည်း တည်တယ်။

အဲဒီမှာ အကျိုးမရနိုင်တာနဲ့ အကျိုးပေးခဲ့တာကို ပြောရမယ်ဆိုရင် (၁) အလှူလှူသူ ကိုယ်တိုင်ကလည်း ကိုယ်ကျင့်သီလ မရှိဘူး။ အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း ကိုယ်ကျင့်သီလ မရှိဘူးဆိုရင် ဒီအလှူဒါနဟာ ဘက်စုံကမကောင်းတဲ့ဒါနဖြစ်ပြီး အလွန်ညံ့တယ်။ အကျိုးနည်းတယ်။ မရဘူးလို့တော့ မဟောဘူးနော်။ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုရင် condition(အခြေအနေ)တွေ

မကောင်းလို့ အလှူခံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အခြေအနေကလည်း
 မကောင်းဘူး၊ အလှူလှူတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် အလှူရှင်ကိုယ်တိုင်
 ရဲ့ အခြေအနေကလည်း မကောင်းဘူး။ နှစ်ဖက်စလုံး
 မကောင်းတဲ့အတွက် သူ့အလှူဟာ ကောင်းတဲ့ အကျိုး
 ကျေးဇူးတွေကို ပေးနိုင်လောက်အောင် စင်ကြယ်မှာ
 မဟုတ်ဘူး၊ မစင်ကြယ်နိုင်ဘူး။ မစင်ကြယ်ဘူးဆိုတာ
 ကောင်းကျိုးချမ်းသာတွေ အများကြီး မရနိုင်ဘူးလို့
 ပြောတာ။ ဒါက အညံ့ဆုံးဒါန ဖြစ်သွားပြီ။

- (၂) နောက်ပြီးတော့ကြည့်လိုက်၊ အလှူဒါယကာ
 က သီလရှိတယ်၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်က သီလ မရှိဘူး။
- (၃) တစ်ခါ အလှူခံဘက်က သီလရှိတယ်၊ အလှူ
 ဒါယကာဘက်က သီလမရှိဘူး။ (၄) နောက်ဆုံးတစ်ခု
 က အလှူဒါယကာကလည်း ကိုယ်ကျင့်သီလရှိတယ်၊
 အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း ကိုယ်ကျင့်သီလရှိတယ်။ ဒီလို
 ထပ်ခွဲလိုက်တဲ့အခါကျတော့ အဲဒီမှာ (၂) အလှူရှင်
 ဘက်က သီလရှိတယ်၊ အလှူခံဘက်က သီလမရှိဘူး
 ဆိုရင် အလှူရှင် အကျိုးတရား ပြည့်ပြည့်ဝဝရတယ်။

အလှူခံကြောင့်မဟုတ်ဘူး။ အလှူရှင်ကြောင့် အကျိုး
ကျေးဇူး များများရတယ်။

နောက်တစ်ခု (၃) အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်က သီလ
ရှိတယ်၊ အလှူရှင်က သီလမရှိဘူး၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို
အကြောင်းပြုပြီး အကျိုးကျေးဇူးရတယ်။ နောက်ဆုံး
တစ်ခုကျတော့ (၄) အလှူဒါယကာကလည်း သီလ
ရှိတယ်၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း သီလရှိတယ်ဆိုတော့
နှစ်မျိုးလုံးကြောင့် အကျိုးကျေးဇူးတွေ မြောက်မြားစွာ
ရနိုင်တယ်။ ဒီလိုပဲ ခွဲခြားမှတ်သားထားရမှာပေါ့။

မြတ်စွာဘုရားအလောင်း ဝေဿန္တရာမင်း
လက်ထက်တုန်းက ဇူဇကာပုဏ္ဏားကြီးကို သားတော်နဲ့
သမီးတော်တွေ လှူလိုက်တုန်းက ဇူဇကာပုဏ္ဏားဟာ
ဘယ်သီလရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဟုတ်မှာလဲ၊ မိန်းမကြောက်လို့
ကလေးတွေကို အဝေးကြီးက လာပြီးတော့တောင်းတာ၊
သီလ လုံးဝမရှိဘူး။ အဲဒီ သီလမရှိတဲ့ ပုဏ္ဏားကို
မြတ်စွာဘုရားအလောင်းက သားတော်သမီးတော်တွေကို
ရက်ရက်ရောရော လှူလိုက်တယ်။ အဲဒီ အလှူဒါနဟာ

ဇူဇူကာဆိုတဲ့ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကြောင့် အကျိုးကြီးတာ မဟုတ်ဘူး။ ဝေဿန္တရာမင်းဆိုတဲ့ ကိုယ်ကျင့်တရား ကောင်းတဲ့ ဘုရားအလောင်းဘက်က အကျိုးကျေးဇူး ဟာ အများကြီးရတာ။ အများကြီးရရုံတင်မဟုတ်ဘူး။ သူ့ရဲ့ စေတနာစွမ်းအားကြောင့် သားသမီးတွေ လှူလိုက်တဲ့အခါ မြေလျင်တောင် တုန်ဟည်းသွား တယ်လို့ပြောတယ်။

လှူတဲ့အခါမှာ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်က ပိုပြီးတော့ အရေးကြီးသလား၊ အလှူဒါယကာက ပိုပြီးတော့ အရေးကြီးသလားဆိုတော့ နှစ်ဖက်စလုံး အရေးကြီး တယ်လို့တော့ ပြောရမယ်။ သို့သော် တကယ် ပြင်ရ ဆင်ရမှာက လှူတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ပိုပြီးတော့ ပြင်ရဆင်ရ မယ်။ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ ကိုယ်သိနိုင်တာ မဟုတ် ဘူး။ ကိုယ်ကျင့်သီလရှိသလား မရှိဘူးလား မသိနိုင်ဘူး။ မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတာ လောကမှာ “အပေါ်ယံ ရွှေမှုန်ကြို၊ အထဲက နောက်ချေးခံ” ဆိုတာလို ကိုယ်ကျင့် တရားမရှိပေမယ့် ကိုယ်ကျင့်တရားရှိတဲ့ အသွင်သဏ္ဍာန်

ပေါ်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အများကြီးရှိတယ်၊ ဒါကြောင့်
အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် သီလရှိမရှိ မသိနိုင်ဘူး။

ဒါယကာ တစ်ယောက်က မြတ်စွာဘုရားကို
လာပြီးတော့ဖူးစဉ် မြတ်စွာဘုရားကမေးတယ်၊ ဒါန
ကောင်းမှုတွေ ပြုသလား ဆိုတော့ ပြုပါတယ်၊
တပည့်တော်ရဲ့အလှူကိုကြုံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ အကုန်
လုံး ရဟန္တာတွေချည်းပဲဘုရား၊ တပည့်တော်က ရဟန္တာ
တွေမှ ရွေးလှူတာ လို့ပြောတယ်။ အဲဒီတော့ မြတ်စွာ
ဘုရားက သတိပေးတယ်။ ဒါယကာ၊ သင်လို လူ
တစ်ယောက် အနေနဲ့ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ရဟန္တာလား၊ ဒီ
ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ရဟန္တာ မဟုတ်ဘူးလားဆိုတာ မသိနိုင်
ဘူးတဲ့။ သံဃာကိုသာရည်စူးပြီးတော့ လှူပါလို့ မြတ်စွာ
ဘုရားက ဆုံးမဖူးတယ်။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ဆိုပြီး ရွေးလှူ
တာမျိုး မလုပ်ပါနဲ့တဲ့။ သံဃာကိုသာ ရည်စူးပြီးတော့
လှူပါတဲ့။

ဘက်စုံကောင်းလျှင် အတိုင်းအတာမဲ့အကျိုးရ

မြတ်စွာဘုရားက ဒက္ခိဏဝိဘင်္ဂသုတ်မှာ လှူတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း ရဟန္တာ ဝိတရာဂ(ရာဂ ကင်းကွာ တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်)၊ အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း ရဟန္တာ ဝိတရာဂ ပုဂ္ဂိုလ်၊ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးရဲ့ အလှူကျတော့ အကျိုး ကျေးဇူးဟာ ဘက်စုံကောင်းနေသည့်အတွက် အတိုင်း အဆမဲ့ အကျိုးကျေးဇူးကို ရနိုင်တယ်တဲ့။ ဒီနေရာမှာ လည်း အဋ္ဌကထာက ထပ်ပြီးတော့ စကားလေးတစ်ခု ဖြည့်စွက်ထားတာရှိသေးတယ်။ သတိထားစရာလေး တစ်ခုပေါ့။

ဆိုပါစို့၊ လှူတဲ့သူရော အလှူခံသူရော နှစ်ဦး စလုံးက အဆင့်အတန်းမြင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေချည်းပဲ။ တစ်ဦးကမြတ်တယ်၊ နောက်တစ်ဦးကလည်း မြတ် တယ်။ ဥပမာ မြတ်စွာဘုရားက ရှင်သာရိပုတ္တရာကို လှူမယ်၊ ဘုရားက အလှူဒါယကာဘက်က နေတယ်၊ ရှင်သာရိပုတ္တရာက အလှူခံဘက်က နေတယ်။ အဲဒီ အလှူက တစ်ခု။ တစ်ဖန် ရှင်သာရိပုတ္တရာက

အလှူဒါယကာဘက်ကနေပြီး ဘုရားက အလှူခံ
 ဘက်က နေမယ်။ အင်မတန်မှ မြင့်မြတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး
 နှစ်ဦးမှာ ဘယ်သူ့အလှူက ပိုပြီးတော့ အကျိုးကြီးနိုင်
 မလဲ။ ရှင်သာရိပုတ္တရာရဲ့ အလှူက ပိုအကျိုးကြီး
 သလား၊ မြတ်စွာဘုရားရှင်ရဲ့ အလှူက ပိုအကျိုးကြီး
 သလား။

ဒီလို မေးခွန်းထုတ်တဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရားရဲ့
 အလှူက ပိုအကျိုးကြီးပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက
 အလှူခံဘက်က မနေဘဲနဲ့ အလှူဒါယကာဘက်က
 နေပြီးတော့ လှူတဲ့အလှူက ပိုအကျိုးကြီးတယ်တဲ့။
 ဒီစကားအရ အလှူပေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်
 ဘယ်သူကအရေးပါလဲဆိုတာကို သိရမယ်။ မြတ်စွာ
 ဘုရားက လှူမယ်ဆိုရင် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်က မြင့်မြတ်
 တယ်၊ သို့သော် ရှင်သာရိပုတ္တရာကလှူတဲ့ ဒါနထက်
 မြတ်စွာဘုရားက ရှင်သာရိပုတ္တရာကိုလှူတဲ့ ဒါနဆိုရင်
 အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်က ညံ့တယ်၊ အလှူပေးပုဂ္ဂိုလ်က
 သာတယ်၊ သာတော့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အလှူဒါနက

ရှင်သာရိပုတ္တရာရဲ့ အလှူဒါနထက် ပိုပြီးတော့ မြတ်တယ်တဲ့။ ဘာဖြစ်လို့မြတ်လဲဆိုတော့ အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်က မြတ်လို့ မဟုတ်ဘူး၊ အလှူပေးပုဂ္ဂိုလ်က အရည်အချင်းကောင်းလို့ပေါ့။

အဲဒါ ပိုပြီးတော့ သဘာဝကျတယ်။ ဘာဖြစ်လို့ တုန်းဆိုရင် အကျိုးပေးမယ့် စေတနာဟာ ဘယ်သူ့ သန္တာန်မှာ ဖြစ်တာတုန်းလို့ တွက်ကြည့်ပေါ့။ အကျိုး ပေးတဲ့စေတနာဟာ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ သန္တာန်မှာ ဖြစ်တာ မဟုတ်ဘူး၊ အလှူရှင်ရဲ့ သန္တာန်မှာဖြစ်တာ။ ဒါကြောင့် အလှူရှင်က ပြင်ပြင်ဆင်ဆင်နဲ့ လှူတတ် တယ်၊ စေတနာထားတတ်တယ်ဆိုရင် အလှူရှင် ဘက်က ပိုပြီးတော့ ကောင်းဖို့ အရေးကြီးတယ် လို့ ဒီစကားကို မှတ်သားရပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဒက္ခိဏဝိဘင်္ဂသုတ် အနှစ်ချုပ် မှာ မြတ်စွာဘုရားသခင် ကိုယ်တော်မြတ် ဟောကြားထား တာက ပုဂ္ဂလိကဒါန နဲ့ သံဃိကဒါန ကို ခွဲခြားသိရှိပြီး လှူသူနဲ့ အလှူခံသူ ဒီပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ဦးဟာ ကိုယ်ကျင့်သီလ

တွေ ပြည့်စုံပြီဆိုရင် လှူတဲ့အလှူဒါနဟာ အလွန်တရာ အကျိုးကျေးဇူးများပါတယ်တဲ့။

ဒီကနေ့ ဝါဆိုသင်္ကန်းကပ်ကြရာမှာ သံဃာတော် တွေထဲက ငါးပါးပင့်တယ်ဆိုတာ သံဃာတွေထဲကနေ ရွေးထုတ်ပြီးတော့ လှူလိုက်တာ ဖြစ်သည့်အတွက် ကြောင့် သံဃိကဒါန မျိုးပဲဖြစ်တယ်။ ဒီ သံဃိကဒါန ဝါဆိုသင်္ကန်းအလှူကို လှူတန်းကြရသဖြင့် တို့တစ်တွေ ဟာ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားထားတဲ့ ဒက္ခိဏဝိဘင်္ဂ သုတ်နှင့်အညီ အတိုင်းအတာမဲ့ အကျိုးကျေးဇူးတွေကို ရကြမှာပါ။ ဒါကြောင့် ကုသိုလ်တရားများကို တို့တတွေ ဆက်ပွားပြီးတော့ ကြိုးစားအားထုတ်ကြရမယ်လို့ ကိုယ်စီကိုယ်စီ သဘောကျပြီး ကြိုးစားအားထုတ် နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု သာဓု သာဓု

မွေမိတ်တွေများသို့

ပိယောက္ခဏ်သရတော် ဒေါက်တာ အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ ဟောကြားအပ်သော တရားများကို အသံမှ စာအဖြစ် စေတနာရှင်များကနေကူးကာ စာမူများကို သရတော်ကြီးထံ ပေးကြိုပါသည်။ သရတော်ကြီးကိုယ်တိုင် အချိန်ရသမျှ ပြင်ဆင် တည်းဖြတ်ပေးသော စာမူများကို ကုသိုလ်ရှင်များလျှော့ဒိန်းထားသော ဓမ္မစာပေရန်ပုံငွေများ အသုံးပြုလျက် စာအုပ်ငယ်များ ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေပါသည်။

တရားစာအုပ်များကို တစ်ဆင့် ဓမ္မဒိန်ပြုလုပ် ပြန့်ဝေလျှော့ဒိန်းလိုပါက ဖော်ပြပါ ဌာနများသို့ ဆက်သွယ်မှာကြားနိုင်ပါသည်။

ရရှိနိုင်သော ဌာနများ

- ၁။ အောင်ဓမ္မ ပုံနှိပ်တိုက်
အမှတ်(၁၅၂)၊ (၂၂)လမ်း၊ လသာမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
ဖုန်း: ၀၁-၃၈၄၁၉၃၊ ၀၉၅၁-၄၆၀၉၅
- ၂။ ဦးဘဖိုး+ဒေါ်အုန်းကြည် ပရဆေးဆိုင်
အမှတ်(၄၆၇၊ ၄၆၈)၊ သိမ်ကြီးဈေး(ဒီ)ရုံ၊ မြေအောက်ထပ်။
ဖုန်း: ၀၁-၂၄၀၆၀၀(လိုင်းခွဲ) ၄၁၇၄
- ၃။ ဓမ္မဗန္ဓုဟာ သာသနမာမကအဖွဲ့
လူပုဂ္ဂိုလ်များဆိုင်ရာဓမ္မစာပေသင်တန်းကျောင်း
ကြားတောရလမ်း၊ ဗဟန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
ဖုန်း: ၀၁-၃၈၀၈၈၀
- ၄။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဘိဓမ္မာတက္ကသိုလ်
ကမ္ဘာအေးစေတီဝင်း၊ မရမ်းကုန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။
ဖုန်း: ၀၁-၆၅၅၇၅၆၊ ၀၁-၆၅၁၇၆၉
- ၅။ ပုရပိုက်ဓမ္မဖြန့်ချိရေး
တိုက်(N.3)၊ အခန်း(၁၀၂)၊ လေးထောင့်ကန်လမ်းမကြီး။
တာမွေမြို့နယ်၊ (ILBC တာမွေ အနီး)
ဖုန်း: ၀၁-၅၄၄၇၂၇၊ ၀၉-၇၃၉၀၃၉၇၀

အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ ၏ ထုတ်ဝေပြီး ဓမ္မစာအုပ်များ

- အဘိဓမ္မာ မြတ်ဒေသနာ(ပ+ဒ တွဲ)
- နိယျာနိကသာသနာနှင့် မြတ်ဒေသနာများ
- ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ပဋ္ဌာန်းနည်းဖြင့် လေ့လာသုံးသပ်ခြင်း
- ၁။ နိဗ္ဗာန်တံခါးကြီး ဖွင့်တော်မူပါ
- ၂။ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် အနှစ်ချုပ်
- ၃။ ဘဝအသွင်ကို ဓမ္မအမြင်ဖြင့် ရှုကြည့်ခြင်း
- ၄။ ဘဝခရီးဝယ် ရွေးချယ်ရမည့်လမ်း
- ၅။ သူတော်ကောင်းတို့၏ စိတ်နေသဘောထား
- ၆။ ဘဝအရေး စိတ်အေးရလေအောင်
- ၇။ ဓမ္မကြေးမုံ
- ၈။ တောင်ပိုထဲက ရတနာ
- ၉။ မြတ်သောဥစ္စာ စုဆောင်းပါ
- ၁၀။ သမထနှင့် ဝိပဿနာ
- ၁၁။ ရောဂါကုစား စိတ်စွမ်းအား
- ၁၂။ ရှစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက်
- ၁၃။ စိတ်ကောင်းဆွေကောင်း
- ၁၄။ မေတ္တာနလုံး အစဉ်သုံး
- ၁၅။ လူ့ဖြစ်ကျိုးနပ်ပါစေ
- ၁၆။ မေတ္တသုတ်အနှစ်ချုပ်
- ၁၇။ ဘဝဆည်းဆာ ကရုဏာ
- ၁၈။ ဥပုသ်စောင့်ခြင်း အဓိပ္ပါယ်
- ၁၉။ ဓမ္မမှတ်ကျောက်

- ၂၀။ ဓမ္မအသိဖြင့် အကျိုးရှိနေမည်
- ၂၁။ နှစ်ဦးကာလ ဓမ္မလက်ဆောင်
- ၂၂။ မြတ်ဗုဒ္ဓဒေသနာနှင့် ယနေ့ကမ္ဘာ
- ၂၃။ ယနေ့လူသားများရဲ့ မနက်ဖြန်ကမ္ဘာ
- ၂၄။ မင်္ဂလာသုတ်အနှစ်ချုပ်
- ၂၅။ သာရဏီယတရား
- ၂၆။ ရသတဏှာ
- ၂၇။ ဓမ္မဗျူဟာသင်တန်းသားများ၏ မေးခွန်းများကိုဖြေဆိုခြင်း
- ၂၈။ သေချာသောလမ်းမှ လျှောက်လှမ်းပါ
- ၂၉။ မဟာဒါန
- ၃၀။ စိတ်၏ထွက်ပေါက်များ
- ၃၁။ ဖြစ်နိုင်တာနှင့် မဖြစ်နိုင်တာ
- ၃၂။ အရှင်အာနန္ဒ၏ ဝိပဿနာ
- ၃၃။ န စ သော၊ န စ အညော
- ၃၄။ လူတိုင်းကျင့်ရန် သတိပဋ္ဌာန်
- ၃၅။ စိတ်၏အတွေးများ
- ၃၆။ ဥပါဒါနပစ္စယာဘဝေါ
- ၃၇။ သတိမက္ခာ အသိပညာဖြင့် နေထိုင်ခြင်း
- ၃၈။ အတ္တာဟိအတ္တနောနာထော
- ၃၉။ ဗောဇ္ဈင်္ဂသုတ် အနှစ်ချုပ်
- ၄၀။ ဟောသူ နာသူ စိတ်ထားဖြူ
- ၄၁။ ၁၂-နှစ်ကြာ အဖြေရှာခဲ့ရသော မေးခွန်းများ
- ၄၂။ လွတ်မြောက်တဲ့စိတ်

- ၄၃။ ကုသိုလ်ဖြစ်အောင် သတိဆောင်
- ၄၄။ ခန္ဓသုတ်အနှစ်ချုပ်(အန္တရာယ်ကာကွယ်ခြင်း)
- ၄၅။ တရားသီလျက် အကျင့်ခက်
- ၄၆။ ဣန္ဒြိယဘာဝနာ မြတ်ဒေသနာ
- ၄၇။ သံသရာခရီးသွား အမှားမလုပ်မိစေနှင့်
- ၄၈။ ဟိုဘက်ကမ်းက ငြိမ်းချမ်းတယ်
- ၄၉။ ရတနသုတ်အနှစ်ချုပ်
- ၅၀။ လောကဓံမှန်တိုင်းများနှင့် ကြံ့ခိုင်သည့်စိတ်ထား
- ၅၁။ ဘုရားသော်မှပေးဆပ်ရသည့် ကံကြမ္မာဝင့်ကြေးများ
- ၅၂။ အထင်မှား အမြင်မှား
- ၅၃။ ဓာတုဝိဘင်္ဂသုတ် အနှစ်ချုပ်
- ၅၄။ ယုဉ်ပြိုင်ခြင်း၏ နိဂုံး
- ၅၅။ နန္ဒီ ဒုက္ခဿ မူလံ
- ၅၆။ စိတ်၏အညစ်အကြေးများကို ဖယ်ရှားခြင်း
- ၅၇။ အားပေးစကား
- ၅၈။ ပုဗ္ဗဏှသုတ် အနှစ်ချုပ်
- ၅၉။ ဘောသဇ္ဇဂုရု
- ၆၀။ နိဗ္ဗာန်သို့ ဦးတည်သွားနေသူ
- ၆၁။ ဘဝ၏ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများ
- ၆၂။ ကုသိုလ်ဖြစ်ပွား နှလုံးသွင်းတရား
- ၆၃။ နိုင်သူနှင့်ရှုံးသူ
- ၆၄။ အကာကိုပစ်၍ အနှစ်ကိုရှာ

၆၅။ မှတ်ဉာဏ်ကောင်းအောင်ကျင့်ဆောင်ခြင်း

၆၆။ တရားထူးရနိုင်သူ

၆၇။ ကျေးဇူးသိခြင်း

၆၈။ ဘာသာတရားလိုက်နာကျင့်သုံးခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်

၆၉။ ကာလာမသုတ် အနှစ်ချုပ်

၇၀။ ခုခံစွမ်းအား

၇၁။ အလေးထား၍ စဉ်းစားဆင်ခြင် ကောင်းအောင်ပြင်

၇၂။ အခွင့်ကောင်းကို ရအောင်ယူ

၇၃။ ရှာဖွေခြင်းနှင့် ရရှိခြင်း

၇၄။ ကုသိုလ်တစ်ပဲ ငရဲတစ်ပိဿာ

၇၅။ မွေကိုအဖော်ပြုမှ ထာဝရချမ်းသာမည်

၇၆။ အစွမ်းတန်ခိုးများနှင့် သာသနာ

၇၇။ ချမ်းသာစွာအိပ်စက်ခြင်း

၇၈။ နှစ်ဦးမေတ္တာလှူတိုင်းမှာ

၇၉။ ဒဏ္ဍိဏဝိဘင်္ဂသုတ် အနှစ်ချုပ်

